

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ในยุคปัจจุบันเทคโนโลยีและการสื่อสารมีความเจริญก้าวหน้าแบบก้าวข้ามอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้แต่ละประเทศมีการแข่งขันในการประกอบธุรกิจอย่างรุนแรง รวมทั้งแนวโน้มการค้าของโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางของโลกไร้พรมแดน ซึ่งไม่มีสิ่งกีดขวางทางการค้าแต่อย่างใด และในบางกลุ่มประเทศยังมีการเปิดประเทศอย่างเสรีซึ่งเปิดโอกาสมากขึ้นให้กับนักธุรกิจสามารถดำเนินธุรกิจการค้าได้อย่างเสรี ทำให้การค้าระหว่างประเทศนับวันยิ่งทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ประกอบกับพัฒนาการความก้าวหน้าของระบบโทรคมนาคมและการติดต่อสื่อสารทางเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์มีความรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ข่าวสารในโลกปัจจุบันมากที่สุด ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้การบัญชีต้องมีการพัฒนาตามการเปลี่ยนแปลงของการดำเนินธุรกิจการค้าอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบวิธีการบัญชีและมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้

นอกจากนี้การเติบโตของตลาดเงินและตลาดทุนระหว่างประเทศก็ยิ่งเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับแนวโน้มของการรวมกลุ่มเขตการค้าเสรีในหลายภูมิภาคของโลก ทำให้การวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทข้ามชาติมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การวิเคราะห์งบการเงินภายในประเทศต่างจากการวิเคราะห์งบการเงินระหว่างประเทศ (สมชาย สุภธาดา, 2544 : 239) กล่าวคือ ภาษาที่ใช้ในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศอาจไม่ได้รับความสะดวก ความรวดเร็วในการได้รับข้อมูลข่าวสารอาจล่าช้าเนื่องจากแต่ละประเทศมีระยะเวลาระหว่างวันที่ในงบการเงินกับวันที่ผู้สอบบัญชีออกรายงานแสดงความเห็นแตกต่างกันไป รูปแบบและการจัดประเภทรายการในงบการเงินไม่เป็นไปในแบบแผนเดียวกัน และ ความแตกต่างในเรื่องของสกุลเงินตราที่ใช้ จึงต้องมีการวิเคราะห์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศด้วย ซึ่งแนวทางการวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทข้ามชาติ สามารถทำได้โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการดำเนินงานของบริษัทข้ามชาติ จากนั้นศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทางการบัญชีของแต่ละประเทศที่จะเข้าไปลงทุน เช่น แหล่งเงินทุนภายนอก ระบบกฎหมาย ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองกับประเทศอื่น ระดับเงินเพื่อ ขนาดและความซับซ้อนของหน่วยธุรกิจและระดับการศึกษา และวัฒนธรรม เพื่อให้เข้าใจถึงระบบบัญชีและแนวปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจของประเทศเหล่านั้น พร้อมทั้งประเมินผลการ

ปฏิบัติงานโดยใช้เครื่องมือทางการเงินในการวิเคราะห์งบการเงิน และท้ายสุดวิเคราะห์คาดการณ์อนาคตของบริษัทข้ามชาติ

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจจะศึกษาถึง แนวทางการวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทข้ามชาติโดยใช้กรณีศึกษาของกิจการในประเทศญี่ปุ่นและประเทศเนเธอร์แลนด์ เนื่องจากการบัญชีของทั้งสองประเทศอยู่ภายใต้การควบคุมที่แตกต่างกัน โดยประเทศญี่ปุ่น ใช้เกณฑ์ตาม IAS ในขณะที่ประเทศเนเธอร์แลนด์การบัญชีจะอยู่ภายใต้การควบคุมของสหภาพยุโรป (EU) ซึ่งถือว่าเป็นตัวอย่างที่ดีในการเลือกมาทำการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เลือกศึกษาบริษัทมัตสึชิตะ อิเล็กทริก อินดัสเทรียล จำกัด (มหาชน) และ บริษัทรอยัล ฟิลิปส์ อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน) เพื่อเป็นแนวทางการวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทข้ามชาติ เนื่องจากเป็นกลุ่มธุรกิจในอุตสาหกรรมเดียวกัน คือ ธุรกิจประเภทสินค้าอุปโภคอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกันได้ ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้คาดว่าจะประโยชน์ต่ออันักวิเคราะห์และผู้สนใจทั่วไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาแนวทางในการวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทข้ามชาติ โดยใช้กรณีศึกษากิจการในประเทศญี่ปุ่นและประเทศเนเธอร์แลนด์

1.3 ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทข้ามชาติในประเทศญี่ปุ่นเปรียบเทียบกับบริษัทข้ามชาติในประเทศเนเธอร์แลนด์โดยใช้กลุ่มธุรกิจสินค้าอุปโภคอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 2 บริษัท คือ บริษัทมัตสึชิตะ อิเล็กทริก อินดัสเทรียล จำกัด (มหาชน) ในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์โตเกียว และบริษัทรอยัล ฟิลิปส์ อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน) ในประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อัมสเตอร์ดัม ขณะเดียวกันทั้งสองบริษัทได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก จึงนำรายงานประจำปีของทั้งสองบริษัทที่นำเสนอในตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก มาทำการศึกษาเปรียบเทียบด้วย ในการศึกษาต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางการบัญชี แนวปฏิบัติทางการบัญชี สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ รวมถึงกลยุทธ์ต่างๆของทั้งสองกิจการ โดยใช้งบการเงินของบริษัทมัตสึชิตะ อิเล็กทริก อินดัสเทรียล จำกัด (มหาชน) มาเปรียบเทียบกับงบการเงินของบริษัท

รอยัล ฟิลิปส์ อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน) โดยจะทำการศึกษาในช่วงเวลา 2 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2546 - 2547 รวมทั้งงบการเงินของทั้งสองกิจการที่นำเสนอในตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก

1.3.2 วิธีการศึกษา การเก็บข้อมูล

1.3.2.1 วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาจากรายงานประจำปีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการวิเคราะห์งบการเงินจากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบแนวทางการวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทข้ามชาติ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ตามทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ

1.3.2.2 การเก็บข้อมูล

ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานประจำปี ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลกิจการ และงบการเงินของบริษัทมัตสึชิตะ อิเล็กทรอนิกส์ อินดัสตรีล จำกัด (มหาชน) ประเทศญี่ปุ่น และบริษัท รอยัล ฟิลิปส์ อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน) ประเทศเนเธอร์แลนด์ รวมทั้งข้อมูลจากแหล่งที่เป็นหนังสือ ข้อมูลเอกสาร วารสารนักบัญชี งานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง รวมถึงฐานข้อมูลออนไลน์

1.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จะนำมาวิเคราะห์โดย

1.3.3.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการคำนวณหาตัวเลขในด้าน

- การวิเคราะห์หาอัตราร้อยละของขนาดร่วม (Common size)
- การวิเคราะห์งบกระแสเงินสด (Cash Flow)
- การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน (Ratio)

1.3.3.2 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา จะใช้ข้อมูลตัวเลขจากการวิเคราะห์เชิง

ปริมาณมาพรรณนาวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบระหว่างบริษัทมัตสึชิตะ อิเล็กทรอนิกส์ อินดัสตรีล จำกัด (มหาชน) และบริษัท รอยัล ฟิลิปส์ อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน) โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ด้าน คือ

- การวิเคราะห์กลยุทธ์ของธุรกิจ
- การวิเคราะห์ทางการบัญชี
- การวิเคราะห์เพื่อคาดการณ์และวัดมูลค่า

1.4 นิยามศัพท์

งบการเงิน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2546 : 16) หมายถึง รายงานฐานะทางการเงินและผลประกอบการทางการเงินของบริษัท ซึ่งจัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป โดยเป็นการรายงานกิจกรรมการเงิน กิจกรรมการลงทุน และกิจกรรมการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งๆ อาจจะเป็น 3 เดือน 6 เดือน หรือ 12 เดือน

การวิเคราะห์งบการเงิน (เพชร ชุมทรัพย์, 2536: 1) หมายถึง กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการใดกิจการหนึ่งจากงบการเงินของกิจการนั้น พร้อมทั้งนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการตัดสินใจต่อไป

บริษัทข้ามชาติ (มนตรี ช่วยชู, 2544 : 255) หมายถึง บริษัทหรือวิสาหกิจที่ประกอบธุรกิจข้ามพรมแดน โดยไม่มีการคำนึงถึงเขตแดน มีการค้าและการลงทุนกระจายไปในประเทศต่างๆ หลายประเทศทั่วโลก การลงทุนเพื่อขยายกิจการไปในประเทศต่างๆ อาจลงทุนตามลำพังหรือร่วมลงทุนกับกิจการในประเทศนั้นๆ ก็ได้ การขยายกิจการไปในประเทศอื่น อาจจัดตั้งเป็นสาขา บริษัทในเครือ กิจการร่วมค้า หรือรูปแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม ฐานการผลิตสินค้าหรือบริการ ไม่จำเป็นจะต้องอยู่ในประเทศที่เป็นฐานหรือสำนักงานใหญ่เท่านั้น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทข้ามชาติ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และตัดสินใจต่อไป